

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Voor de eeuwigheid bewaard

Vader & Zoon van Peter van Straaten

van Waterschoot, J.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

Published in

Allard Pierson mededelingen

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Waterschoot, J. (2019). Voor de eeuwigheid bewaard: Vader & Zoon van Peter van Straaten. *Allard Pierson mededelingen*, 120, 54-55.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Vader & Zoon van Peter van Straaten

Voor de eeuwigheid bewaard

De Collecties van de Universiteit van Amsterdam hebben alle originele *Vader & Zoon*-strips van Peter van Straaten verworven. Het gaat om circa 5500 stroken die tussen 1969 en 1987 verschenen in *Het Parool*.

1.

De strip *Vader & Zoon* bestond altijd uit vier plaatjes en draaide rond twee personages: de kalende, rechts-conservatieve, gezette vader en zijn slungelige, linksgeoriënteerde puberzoon. Ze groeiden uit tot het boegbeeld van de grote generatiekloof in de jaren zeventig en tachtig van de twintigste eeuw. De strip weerspiegelt verschillende politiek-sociale veranderingen uit de jaren 1960 tot 1990, met verwijzingen naar zowel het dagelijks leven als politieke onderwerpen. Maar ook de sterk veranderende verhoudingen tussen ouders en kinderen waren een vast terugkerend onderwerp.

Het is precies om die reden dat we de collectie graag wilden hebben. De strip is een spiegel van twintig jaar samenleving met sociale, maatschappelijke en politieke componenten, gegoten in een populaire vorm die Paroollezers bijna twintig jaar lang dagelijks kregen opgediend. Intellectuele onderwerpen gegoten in een vorm dus die iedereen begrijpt, waar ieder mens toegang toe heeft en die je aan het denken zetten.

Van Straaten beheerste het métier tot in de puntjes, zoals hij ook in *Het Dagelijks Leven* daarna heeft laten zien. Eén of een paar plaatjes, een paar woorden, maar een hele wereld daarachter.

Peter van Straaten

Peter van Straaten was tekenaar, cartoonist en schrijver. Hij overleed 8 december 2016 op 81-jarige leeftijd. Zijn werk bestaat uit verschillende genres: van politieke tekeningen tot strips, cartoons, literaire en erotische tekeningen. Zijn politieke tekeningen zijn in het verleden al ondergebracht bij het Permuseum, zijn literaire tekeningen bij het Literatuurmuseum in Den Haag en zijn erotische tekeningen grotendeels bij het Rijksmuseum. De karakteristieke, krasserige manier van tekenen is direct herkenbaar. Van 1958 tot 2012 tekende Peter van Straaten voor *Het Parool*, daarnaast maakte hij ook veel werk voor *De Volkskrant* en voor *NRC Handelsblad*. Hij won in totaal vijf keer de Inktspotprijs, de prijs voor de beste politieke tekening van het jaar.

Jos van Waterschoot

Conservator
boekhistorische collecties
en de stripcollectie

1.

Peter van Straaten aan het werk in de zon.

08-12-28 5A

"IK WORD OUD..."

"... DAT IS AL WEER FLINK LANG GELEDEN DAT IK VOOR HET EERST DACHT: 'IK WORD OUD' ..."

"HEEL MERKWAARDIG... LANGE TIJD DACHT IK: 'IK BEN NOG LEKKER JONG' EN TOEN OPEENS BESEFTE IK: 'IK WORD OUD' ..."

"... IK HEB ADOOT GEDACHT: 'IK BEN NOG LEKKER TUSSEN IN' ..."

08-12-30

"HEB JIJ NOG GOEDE VOORNEMENS, JONGEN?"

"JY, PA?"

"NOU... IK DACHT... ALS IK NOU EENS MET EEN HELEBOEL DINGEN ZOU OPHOUDEN..."

"... DAN KUN JIJ MET EEN HELEBOEL DINGEN BEGINNEN."

Van Straaten hanteerde enkele 'werktuigen' voor het maken van de *Vader & Zoon*-strips: een sjabloon, want de strip werd ruim 5500 afleveringen lang volgens hetzelfde stramien uitgewerkt, dat wil zeggen, vier plaatjes. Van Straaten tekende met kroontjespen en oostindische inkt. Soms bracht hij tinten aan met een penseeltje, waarvoor hij zelf een soort afdruijprekje bedacht. Heel af en toe werd er wat weggewit met dekwitplakaat. Een onmisbaar attribuut was het overbekende brilletje. Van Straaten had aan één oog min twintig. Dat verklaart waarom hij zó dicht met zijn neus op het papier zat.

Bij het doornemen van de stroken gaan je een aantal dingen opvallen. Niet alleen het sjabloon voor de vier plaatjes was vast, dat gold ook voor een aantal formules volgens welke de strips werden opgebouwd. Zeer herkenbaar en vaak terugkerend is bijvoorbeeld de vader die, hetzij staand onder aan de trap, hetzij de slaapkamer van zijn instormend zoon wakker schreeuwt en er een boodschap over luiheid, gebrek aan discipline, werklust, gedrevenheid en wat niet al aan verbindt. Maar ook hun gesprekjes over vrouwen, over kunst, over films, over voetbal (Ajax) en over de actuele politiek zijn steeds terugkerende onderwerpen. Met name de veranderingen die daarin optreden laten zien hoe een strip, geënt op de actualiteit, de spiegel kan zijn van de maatschappij.

Een grote klus

Toen de stroken bij het Allard Pierson binnenkwamen waren ze per jaar bij elkaar gelegd. Van Straaten schreef linksboven op elke strook de datum waarop de strook geproduceerd of gepubliceerd werd. Dat ging niet altijd vlekkeloos en het was dan ook een behoorlijke klus om de stroken op de juiste chronologische volgorde te leggen. Op enkele tientallen stroken na zit nu echter alles op de juiste plek opgeslagen. Dat moet onderzoekers in staat stellen om, vanuit welke wetenschappelijke invalshoek dan ook psychologisch, sociologisch, historisch, striphistorisch of kunsthistorisch, onderzoek te doen naar dit deel van het omvangrijke oeuvre van Peter van Straaten. Het was voor mij in elk geval een zeer verrijkende ervaring om achttien jaar *Vader & Zoon* door te mogen nemen.

Peter van Straaten

Wie meer wil weten over Peter van Straaten en zijn werk moet maar eens een kijkje nemen op zijn website: www.petervanstraaten.nl

Summary

The Allard Pierson recently acquired all the original *Vader & Zoon* ('Father & Son') comic strips created by Peter van Straaten (1935–2016). The roughly 5500 strips were originally published in the Dutch national newspaper *Het Parool* between 1969 and 1987.